

อธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙ คัมภีร์อรรถกถา คัมภีร์ฎีกา ภาษาบาลี ฉบับภาษาไทย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคัมภีร์อรรถกถา ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรียงลำดับคัมภีร์ ดังนี้

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์			
วิ.ม.	(บาลี) =	วินยปิฎก	มหาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.	(บาลี) =	วินยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ส.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขณธรรคปาติ (ภาษาบาลี)
ที.ส.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค (ภาษาไทย)
ที.ม.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรคปาติ (ภาษาบาลี)
ที.ม.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค (ภาษาไทย)
ที.ปา.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิภคคปาติ (ภาษาบาลี)
ที.ปา.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิภคค (ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปณาสก (ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปณาสก (ภาษาไทย)
ม.อุ.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	มชฌิมนิกาย	อุปริปณาสกปาติ (ภาษาบาลี)
ม.อุ.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปริปณาสก (ภาษาไทย)
ส.นิ.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	นิทานวรรคปาติ (ภาษาบาลี)
ส.นิ.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	นิทานวรรคไทย (ภาษาไทย)
ส.ข.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	ขันธวรรค (ภาษาบาลี)
ส.ข.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	ขันธวรรค (ภาษาไทย)
ส.สพ.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	สพยตวรรค (ภาษาไทย)
ส.ม.	(บาลี) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	มหาวรรคคปาติ (ภาษาบาลี)
ส.ม.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	มหาวรรค (ภาษาไทย)
อง.เอกก.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก	อังคตตนิคาย	เอกกนิบาต (ภาษาไทย)

อง.ติก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.นวก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	นวกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธัมมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทสปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทส	(ภาษาไทย)
ขุ.ป.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฏิสัมภิทามรรค	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.	(บาลี)	=	อภิธมมปิฎก	ธมมสังคณีปาติ	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.วิ.	(บาลี)	=	อภิธมมปิฎก	วิภังคปาติ	(ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	(ภาษาไทย)

อรรถกถา

ที.ม.อ	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.อฏฐก.อ.	(บาลี)	=	อังคุตตรนิกาย	มโนรธปุรณี	อฏฐกนิปาตอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.อ.	(บาลี)	=	อังคุตตรนิกาย	มโนรธปุรณี	ทสกนิปาตอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ขุ.ม.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย	สทฺธมมปปชฺโชติกามหานิทเทสอฏฐกถา		(ภาษาบาลี)
ขุ.ธ.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ธรรมบทอรรถกถา		(ภาษาไทย)
ขุ.ป.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย	สทฺธมมปปกาสินี	ปฏิสัมภิทามคฺคอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.อ.	(บาลี)	=	อภิธมมปิฎกธมมสังคณี	อฏฐสาสินี	อฏฐกถา	(ภาษาบาลี)

ฎีกา

อง.อฎฐก.ฎีกา	(บาลี)	=	องคฺตุตฺตนิคาย อฎฐกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.ฎีกา	(บาลี)	=	องคฺตุตฺตนิคาย ทสกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
สารตฎ.ฎีกา.	(บาลี)	=	สารตฎทปิณีฎีกา	(ภาษาบาลี)
สารตฎ.ฎีกา.	(ไทย)	=	สารัตถทปิณีฎีกา	(ภาษาไทย)

ปกรณ์วิเสส

วิสุทฺธิ	(บาลี)	=	วิสุทฺธิมคฺคปกรณ์	(ภาษาบาลี)
วิสุทฺธิ	(ไทย)	=	วิสุทฺธิมรรคปกรณ์	(ภาษาไทย)

๒. คำชี้แจงการใช้สัญลักษณ์ย่อ

การอ้างพระไตรปิฎกอ้างทั้งฉบับภาษาบาลีและภาษาไทย ใช้วิธีการอ้างโดยระบุชื่อคัมภีร์ และระบุถึง เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น ที.ม. (บาลี) ๑๐/๒๑๙/๑๖๗. หมายถึง คัมภีร์ สุตตันตปิฎก ภาษาบาลี เล่ม ๑๐ ข้อ ๒๑๙ หน้า ๑๖๗., ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๑๙/๑๖๗. หมายถึง คัมภีร์ สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค ภาษาไทย เล่ม ๑๐ ข้อ ๒๑๙ หน้า ๑๖๗

การใช้สัญลักษณ์ย่อในคัมภีร์อรรถกถา จะแจ้ง เล่ม/ข้อที่/หน้า ดังตัวอย่าง ส.ส.อ (ไทย) ๑/๒๔๖/๓๑๑. หมายถึง สังยุตตนิกาย สारัตถปกาสินี สคาวรรคอรรถกถา (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑ ข้อที่ ๒๔๖ หน้า ๓๑๑.

การใช้สัญลักษณ์ย่อในคัมภีร์ฎีกา โดยจะระบุลำดับเล่ม (กรณีที่เป็นหนังสือชุดหลายเล่ม) /ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น อง.นวก.ฎีกา. (บาลี) ๓/๓๖/๓๖๙. หมายถึง องคฺตุตฺตนิคาย นวกนิปาตฎีกา ภาษาบาลี เล่ม ๓ ข้อ ๓๖ หน้า ๓๖๙.

ค. คำย่อเกี่ยวกับภาษาไทย

ม.ป.ป.	หมายถึง	ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์
ม.ป.ท.	หมายถึง	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์